

GRØNN GUIDE

Guidhåndboken

Praktisk informasjon for deg som er en Grønn guide.

Oslo kommune
Renovasjonsetaten

1. Kildesortering i Oslo

Oslo kommunes hovedmål er å ha et kretsløpsbasert avfallssystem. Bystyret har vedtatt utvidet kildesortering av plastemballasje og matavfall, og at alt farlig avfall skal samles inn. Målet er at minimum 50% av avfallet vi leverer fra oss skal bli gjenvunnet til nye produkter innen 2014.

“Sammen gjør vi Oslos viktigste jobb” er Renovasjonsetatens slagord. Renovasjonsetaten er Oslo kommunes forvaltningsetat innen avfallshåndtering. På bakgrunn av bystyrets vedtak utfører REN tiltak for utvidet kildesortering i Oslo. 1.10.2009 er det oppstart for første pilotområde med utvalgte deler av byen. 1.2.2010 starter andrepilotområde opp. Deretter vil gradvis flere og flere sortere frem til utgangen av 2011, da skal alle være med! Det er viktig med pilotområder for å kunne teste ut et så stort prosjekt. Grønne guider er med i denne testperioden, og har selv mulighet til å påvirke slik at kildesortering i Oslo blir en suksess. Vi ønsker å få en best mulig ordening for alle.

Innføringen av utvidet kildesortering fører til noen endringer i husholdningen. Restavfall kastes i en vrent handlepose, matavfall i grønn pose, og plastemballasje i blå pose. Alle posene kastes i samme beholder som før, de ulike fargede posene blir sortert på det optiske anlegget på Haraldrud. Her kan du lese mer om utsorteringsanlegget:

http://www.energigjenvinningsetaten.oslo.kommune.no/ege_2010/utsorteringsanlegg/

På Renovasjonsetatens nettsider finner mer nyttig informasjon om kildesortering i Oslo.

<http://www.ren.oslo.kommune.no/>

Scenario:

Hvordan synliggjøre meg som Grønn guide?

Grønn guide Svein har hengt opp et skriv på oppslagstavlen i borettslaget sitt og sendt ut en mail til alle venner og bekjente: Trenger du tips og råd til hvordan du skal komme i gang med kildesortering? Som Grønn guide kan jeg hjelpe deg! Ta kontakt på tlf. 980 23 457, eller sjekk ut www.gronnguide.no. Det skal være enkelt for alle å kildesortere!

Hilsen Grønn guide
Svein Svendsen.

Spørsmål

1. Hvem har bestemt at det skal kildesorteres i Oslo?

- a. Staten
- b. Renovasjonsetaten
- c. Bystyret

2. Hvorfor får ikke alle kildesortere med en gang?

- a. Det er ikke nok plass
- b. Alle store prosjekter har behov for en testperiode for å utvikles optimalt

3. Når er oppstart av andrepilotområde?

- a. 1.3.2010
- b. 1.6.2010
- c. 1.2.2010

2. Kretsløpsgraf

De store avfallsmengdene er et av tidens store miljøproblemer, og det er en målsetting for oss alle og redusere avfallet. Alt vi bruker i hverdagen skal også brytes ned, avfall som plast, metall, glass og kjemiske stoffer bruker lang tid på å brytes ned i naturen, og kan være giftige for levende organismer.

Visste du at for hver kilo plast som produseres brukes 2 kilo olje? Materialgjenvinnes en kilo plast reduseres CO2 utslipp med 1,5-2kg. Det vil si at gjenvinning krever mindre energi enn produksjon av ny.

Kildesortering handler om å utnytte avfallets ressurser i større grad, det handler om å få fokus på at alt går i kretsløp. Naturen lager ikke avfall, naturens kretsløp sørger for at alt som blir laget blir brukt om igjen. Vi kan ikke fortsette å bare ta, men vi må også gi noe tilbake. Det viktigste vi kan gjøre er å redusere avfallsmengden ved å gjøre noen enkle grep i hverdagen. For tips og råd til en mer miljøvennlig hverdag: www.gronnhverdag.no

Spørsmål

1. Hva er fordelene ved materialgjenvinning?

- a. Det gir oss mulighet til å utnytte avfallets ressurser, og vi sparer store mengder energi fremfor å produsere alt nytt.
- b. Det hjelper oss å nå målet på 50 % materialgjenvinning innen 2014

2. Hva er utfordringen med å produsere mye ny plast, metall og glass?

- a. Naturen bruker lang tid på å bryte ned materialene
- b. Fabrikkene har ikke kapasitet til å produsere så mye som vi etterspør.

3. Matavfall

De neste trinnene i kurset tar for seg fakta om matavfall og plastavfall, men også hvordan resten av avfallshåndteringen foregår i Oslo. Last ned Sorteringsguiden for mer informasjon om sortering i Oslo.

http://www.renovasjonsetaten.oslo.kommune.no/getfile.php/renovasjonsetaten%20%28REN%29/Internett%20%28REN%29/Utvidet%20kildesortering%20i%20Oslo/REN_KiO_Sorteringsguide_godkjent%20til%20trykk.pdf

Matavfallet skal puttes i grønn pose, som du får utdelt. Knyt posen godt igjen. Noen synes kanskje det er vanskelig å vite hva som er matavfall og ikke, en Grønn guide bør ha kjennskap til dette.

Matavfall:

Skall, skrell, skrotter, grut, teposer, tørkepapir, bein og matrester

Ikke matavfall:

blomster og planter, hageavfall, store rester av sauser eller supper, bleier, kattesand og matavfall med emballasje

Hva skjer med matavfallet?

Det er ikke lov å legge matavfall på fyllinger, det skaper metangass. Denne klimagassen er 21 ganger kraftigere enn CO₂. Ved å sortere matavfall kan vi bruke det til å danne biogass og biogjødsel.

Denne prosessen foregår i et biogassanlegg.

Lær mer om biogass hos Energigjenvinningsetaten [link](http://www.energigjenvinningsetaten.oslo.kommune.no/ege_2010/biogassanlegg/)

http://www.energigjenvinningsetaten.oslo.kommune.no/ege_2010/biogassanlegg/

Biogass kan brukes som drivstoff til busser og annet kjøretøy. Det vil også produseres biogjødsel. Visste du at ved å erstatte diesel med biogass som drivstoff i 170 busser eller lignende kjøretøy reduseres utslipp av CO₂ med 10 000 tonn årlig!

Spørsmål

1. Hvilke farge er det på posen for matavfall, og hva kaster man der?

- a. Blå pose, man kaster sauser, skrotter, grut, bein og hageavfall
- b. Grønn pose, man kaster hageavfall, matrester, skall og bleier
- c. Grønn pose, man kaster skall, skrell, grut, matrester generelt, tørkepapir og bein.

2. Hva skjer med matavfallet

- a. Det går til energigjenvinning
- b. Det omdannes til biogass, og kan blant annet brukes til drivstoff i kjøretøy

4. Plastemballasje

Plastemballasjen skal i blå pose som du får utdelt, posen knytes godt igjen, og kastes i samme beholder som matavfall og restavfall.

I innsamlingen vil vi ha ren og tørr plastemballasje fra husholdningen.

Plastemballasje er:

Poser, folie, begre, kanner, bokser og flasker av plast. Eksempler på dette er shampoflasker, kaffeposer, rømmebegre og vaskemiddelflasker

I den blå posen ønsker vi ikke:

Plastprodukter som ikke er emballasje. Ikke leker, hagemøbler og bøtter for eksempel. Det er også viktig å unngå flasker og kanner som har inneholdt brannfarlig eller giftig avfall.

Hvordan behandle plast?

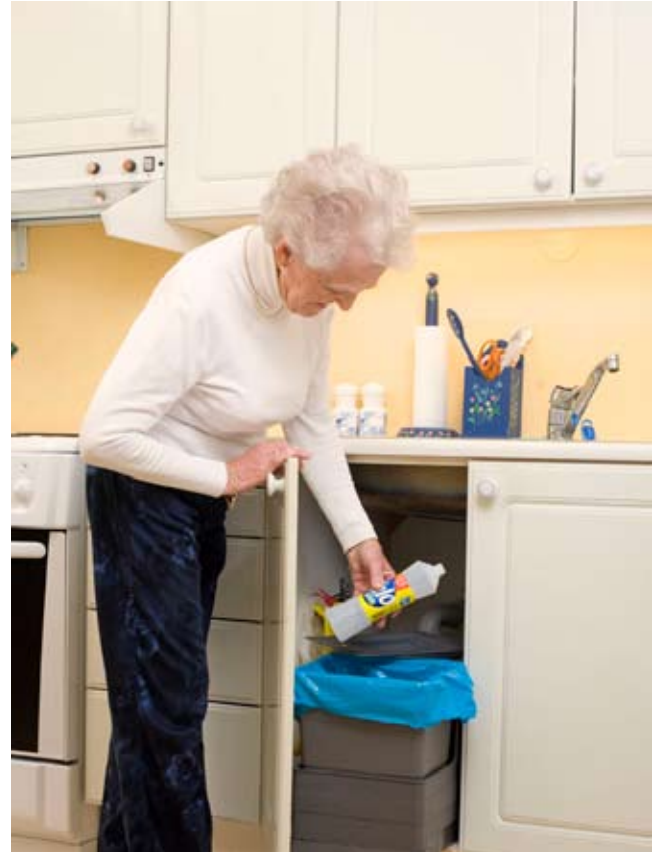
Plastemballasje skylles i kaldt vann, bruk oppvaskkost om nødvendig. La emballasjen tørke før den går i den blå posen. Rester og fukt på plastemballasjen vil ødelegge plasten, og fører til at annen plast blir ødelagt og ikke kan gjenvinnes. Bruk sunn fornuft, er det vanskelig å få rent er det bedre å kaste det i restavfall.

Tips!

Vask plastemballasjen i oppvaskvannet etter du har tatt oppvasken, eller sett emballasjen inn i oppvaskmaskinen når den er full og skal kjøres i gang.

Hva skjer med plastavfallet?

De blå posene sorteres ut og sendes til Tyskland for produksjon av ny plast. Gjenvunnet plast skal erstatte plast fremstilt av olje. Målet er at 5000 tonn plastemballasje skal gjenvinnes årlig og bli til nye plastprodukter som stoler, leker, fleeceprodukter og avfallsbeholdere. For hver kilo plast som materialgjenvinnes sparer vi to kilo olje, og Oslos totale utslipp av CO2 reduseres.

Spørsmål

1. Hvorfor er det viktig at plastemballasjen er ren og tørr før den kastes?

- a. Da slipper de som gjenvinner plasten å vaske den selv
- b. Plasten vaskes for å beholde kvaliteten i plasten, og tørkes for å unngå ødelegge annen plastemballasje. Dette skaper høyere materialgjenvinning s prosent.

2. Hva skal ikke sorteres ut som plastemballasje?

- a. Isopor, blomsterpotter og kanner
- b. Leker, plastgjenstander, tilgriset emballasje

3. Hvorfor er det viktig å sortere ut plast?

- a. Den egner seg ikke til energigjenvinning
- b. Det er mer energieffektivt å gjenvinne plast enn å produsere helt ny plast. For hver kilo gjenvunnet plast sparer vi to kilo olje.

5 .Sorteringsguide i Oslo

Hvor leverer jeg avfallet jeg har sortert, men som ikke blir hentet hjemme?

Les mer om returpunkter her:

<http://www.renovasjonsetaten.oslo.kommune.no/returpunkter/>

Les mer om miljøstasjoner her:

<http://www.renovasjonsetaten.oslo.kommune.no/miljostasjoner/>

Les mer om gjenbruksstasjoner her:

http://www.renovasjonsetaten.oslo.kommune.no/gjenbruksstasjoner_2/

Les mer om minigjenbruksstasjoner her:

<http://www.renovasjonsetaten.oslo.kommune.no/minigjenbruksstasjoner/>

Trenger du nye poser?

Les mer om hentesteder på <http://www.ren.oslo.kommune.no/>

Eller send SMS med kodeord "REN pose Skrenten 12" til 1980.

Du vil få svar med hvor du kan hente poser i ditt nærmiljø. Du kan også hente poser på gjenbruksstasjoner og minigjenbrukstasjoner. Bor du i bolig med egen avfallsbeholder fester du en pose i den fargen du trenger på avfallsbeholderen, renovatøren vil legge ut en ny rull til deg.

Spørsmål

1.Hva er en minigjenbruksstasjon?

- a. Et sted hvor man resirkulerer små gjenstander
- b. Et sted hvor du kan levere mindre mengder avfall til materialgjenvinning og miljøriktig behandling

2.Hva gjør jeg om jeg trenger flere poser?

- a. Ringer Renovasjonsetaten og ber om flere
- b. Da kan jeg blant annet sende en SMS til 1980 for å finne mitt nærmeste hentested.

6. Praktiske løsninger i hjemmet

Et hvert hjem er unikt, og alle hjem krever individuelle løsninger når det gjelder kildesortering.

Et hvert hjem er unikt, og alle hjem krever individuelle løsninger når det gjelder kildesortering. Dokumentet vedlagt viser eksempler på ulike forhandlere som leverer ulike løsninger

<http://www.renovasjonsetaten.oslo.kommune.no/getfile.php/renovasjonsetaten%20%28REN%29/Internett%20%28REN%29/Utvidet%20kildesortering%20i%20Oslo/Forhandlere%20av%20I%3%B8sninger%20for%20innend%C3%B8rs%20kildesortering.pdf>

Det er også viktig å tenke kreativt i forhold til hvor man plasserer avfallet. Er for eksempel kjøkkenet alltid det beste alternativet?

Renovasjonsetaten www.ren.oslo.kommune.no gir gode tips.

Scenario:

Sissel (55) har liten plass på kjøkkenet sitt og ønsker å få plass til å kildesortere.

Hun går til innkjøp av plastbokser som kan plasseres i boden. På denne måten kan Sissel sortere forskjellig avfall på en enkel og effektiv måte.

Spørsmål

1. Hvordan guider jeg noen som har spørsmål angående avfallsbeholdere?

- a. Jeg viser de Renovasjonsetatens liste over ulike løsninger, og jeg forteller litt om hva som finnes på markedet.
- b. Jeg anbefaler en løsning som jeg personlig liker godt

2. Hvor kan jeg henwise andre for å få hjelp til kreative løsninger på kjøkkenet?

- a. Jeg gir telefonnummeret til en interiørarkitekt
- b. Jeg tipser om Renovasjonsetatens bilder og forslag som passer for ulike typer husholdninger.

7. Hva betyr en Grønn guide for Oslo?

En Grønn guide kan bidra med hjelp og veiledning i sitt nærmiljø. Gjennom et engasjement kan man være med på å få til en permanent kildesorteringsløsning i Oslo, og spre et budskap om et godt bymiljø.

Scenario:

Hvor mange kan egentlig en Grønn guide påvirke?

Simen (34) er opptatt av å få en grønnere by, og har akkurat blitt Grønn guide. Han er aktiv fotballspiller, og på neste trening informerer han kjapt om utvidet kildesortering i Oslo og www.gronguide.no. Han oppfordrer alle til å bli Grønne guider, og til å spre informasjonen videre på arbeidsplassen og i nærmiljøet.

8. Linker til nyttig informasjon

Grønne guider skal ikke vite alt, men en viktig del av det å være Grønn guide er å kunne henvise videre til mer informasjon. Vedlagt finner du linker til mange spennende og nyttige nettsider.

Renovasjonsetaten: www.ren.oslo.kommune.no

Alt av praktisk informasjon om innføringen av utvidet kildesortering i Oslo. Informasjon om returpunkter, miljøstasjoner, gjenbruksstasjoner og minigjenbruksstasjoner.

Grønn Hverdag: www.gronnhverdag.no

Informasjon om avfall og forbruk. Tips og råd til en miljøvennlig hverdag.

Energigjenvinningsetaten: www.ege.oslo.kommune.no

Informasjon om biogassanlegg for matavfall og energigjenvinning av restavfall.

Sortere: www.sortere.no

Samleside med informasjon om alle typer avfall. Mye nyttig informasjon til alle.

Loop: www.loop.no

Informasjon om avfall og sortering, rettet mot skoler og barnehager.

Elretur: www.elretur.no

Samlested for informasjon om ulike typer EE avfall, og informasjon om de ulike returordningene for både privatperson og næringsdrivende.

Batteriretur: www.batteriretur.no

Informasjon om ulike typer batterier, farlige stoffer og sorteringsveiledning.

Resirk: www.resirk.no

Informasjon om panteordningen.

Statistisk sentralbyrå: www.ssb.no

Ulike statistikker og tall om avfall

Statens forurensingstilsyn: www.sft.no

Informasjon om klima, miljø og avfall

Scenario:

Hva gjør jeg om noen stiller meg spørsmål jeg ikke kan svare på?

Grønn guide Anne får stadig spørsmål hun selv ikke kan svare på. Men gjennom Grønn guide kurset lærte hun seg flere nettsteder hvor det finnes nyttig informasjon. Hun henviser derfor videre til relevante nettsider, og bruker også Grønn guide forumet aktivt. I oppgangen hjemme har hun hengt opp en oversikt med ulike nettadresser som hun fant i Guidehåndboken.

Oppgaver

Har du savnet å gjøre noe aktivt for å få en grønnere by?

Alle Grønne guider har mulighet til å gjennomføre tiltak som betyr noe, og som er med på å redusere Oslos totale CO2 utslipp med mange tonn. Nedenfor kan du huke av for hva du ønsker å gjøre som Grønn guide. Benytt forumet til å møte andre engasjert Grønn guider, kanskje dere kan gjøre noe sammen?

1. Markedsføre meg selv som Grønn guide
2. Oppmuntre og veilede venner, kolleger og naboer
3. Være tilgjengelig og svare på spørsmål
4. Være aktiv på Grønn guide forum
5. Dele ut Renovasjonsetatens (REN) informasjonsmateriell (kan bestilles)
6. Gi direkte tilbakemelding til REN om hvordan ordningen med utvidet kildesortering fungerer
7. Henwise de nysgjerrige til nettsteder med mer informasjon
8. Legge ut informasjon på intranettet på arbeidsplassen
9. Henge opp informasjon i oppgangen eller på infotavler i nærmiljøet
10. Arrangere temakvelder/diskusjonsgrupper med andre Grønne guider/venner/i nærmiljøet
11. Blogge eller twitre om avfall, forbruk og kildesortering i hverdagen
Spre ordet – påvirke til at flere begynner å kildesortere
12. Rekruttere flere Grønne guider

Som deltager i Grønn Hverdag (GH link: www.gronnhverdag.no) får du gratis tips og råd til hvordan du kan leve mer miljøvennlige i hverdagen. Og du vil alltid være oppdatert på det nyeste på miljøfronten.

Ønsker du å få oversikt over ditt personlige CO2 utslipp? Gå inn på www.klimaklubben.no

